

Zgnilec amerykański pszczół

Zwalczanie zgnilca amerykańskiego pszczół na terenie powiatu wieluńskiego

W dniu 5 października 2018 roku w Starostwie Powiatowym w Wieluniu odbyło się robocze spotkanie w związku z wystąpieniem zgnilca amerykańskiego pszczół na terenie miejscowości: Widoradz, gm. Wieluń. W spotkaniu udział wzięli: Starosta Wieluński Pan Andrzej Stępień, Kierownik Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego- Pan Wojciech Panek, Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska – Pan Zenon Kowalczyk, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wieluniu - dr n. wet. Grzegorz Łuczak, Z-ca Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wieluniu- lek. wet. Andrzej Derkowski.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wieluniu stwierdził chorobę w dwóch ulach w pasiece liczącej 26 rodzin pszczelich w miejscowości Widoradz, 98-300 Wieluń, powiat wieluński. W związku z tym, na podstawie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie zwalczania zgnilca amerykańskiego pszczół (Dz. U. z 2016 r. poz. 1123), został wyznaczony obszar zapowietrzony.

Obszar zapowietrzony stanowi obszar o promieniu 6 km od ogniska choroby i obejmuje miejscowości położone na terenie gmin:

- 1) Wieluń – miasto Wieluń, Widoradz, Ruda, Olewin, Starzenice, Sieniec, Masłowice, Małyszyn, Urbanice, Bieniądzice, Rychłowice, Gaszyn, Turów, Dąbrowa, Jodłowiec, Nowy Świat
- 2) Wierzchlas – miejscowości Wierzchlas, Przycłapy,
- 3) Pątnów - miejscowość Kamionka
- 4) Czarnożyły – miejscowości Raczyn, Wydrzyn, Opojowice, Staw, Stawek,

Zwalczaniem choroby z urzędu kieruje Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wieluniu, który wydał Rozporządzenie Nr 1/2018 w celu podjęcia środków zapobiegających rozwleczeniu zarazy. W w/w obwieszczeniu zakazuje się do odwołania przenoszenia uli i pszczół, produktów pszczelich i narzędzi używanych do pracy w pasiece oraz organizowania wystaw i targów z udziałem pszczół.

W trakcie spotkania z władzami samorządowymi omówiono zagrożenia wynikające z tej jednostki chorobowej na obszarze zapowietrzonym i zagrożonym, oceniono ilość zagrożonych pasiek i metody zwalczania choroby.

Zgnilec amerykański jest to jednostka chorobowa pszczół podlegająca obowiązkowi zgłoszenia przez hodowcę i zwalczania przez Powiatowego Lekarza Weterynarii. Choroba ta jest groźna dla czerwiu pszczelego, rozprzestrzenia się zarówno w rodzinie pszczelej, jak i w obrębie pasiek.

W dniu 23 października 2018 r. PLW w Wieluniu stwierdził chorobę w 3 ulach w pasiece liczącej 70 rodzin pszczelich w miejscowości Wieluń. W związku z powyższym PLW w Wieluniu wydał rozporządzenie nr 2/2018 zmieniające rozp. 1/2018 – powiększając obszar zapowietrzony o kolejne miejscowości w gminie Czarnożyły – Czarnożyły, Gromadzice, Łagiewniki oraz miejscowości Kłapka i Kopydłów w gminie Biała.

Zgnilec złośliwy (amerykański) jest zakaźną i zaraźliwą chorobą pszczół, na którą choruje i zamiera czerw zasklepiiony.

Przyczyna – jest chorobą bakteryjną wywołaną przez laseczkę larwy – *Paenibacillus larvae*. W niesprzyjających warunkach bakteria ta wytwarza endospory (przetrwalniki), które są bardzo odporne na czynniki zewnętrzne, a poza organizmem pszczoły mogą przetrwać nawet do 35 lat.

Źródło zakażenia- martwy czerw, mleczko pszczele, miód, pyłek, plastry, wyposażenie ula. Zakażenie rodzin pszczelich może nastąpić za pośrednictwem narzędzi i sprzętu pasiecznego lub węży do wyrobu, której użyto niesterylizowanego wosku.

Przebieg choroby – endospory po dostaniu się do organizmu larwy w trakcie karmienia, kiełkują w przewodach pokarmowych larw i ulegają przekształcaniu w formę wegetatywną. Bakterie w tkankach larw szybko się namnażają i larwa obumiera i stanowi kolejne źródło zakażenia.

Objawy – czerw zamiera w pierwszych 2-3 dniach po zasklepieniu komórki. Zamarta larwa wiotczeje, zmienia barwę najpierw na żółtą, później na żółtobrązową, a po 3 tygodniach zmienia się w brązową, lepka, ciągliwą masę. W następnych dwóch tygodniach masa ta gęstnieje i daje się wyciągać (przy pomocy zapałki lub patyczka) w cienkie, długie (nawet do kilkunastu cm) nitki.

Ma ona charakterystyczny zapach kleju stolarskiego. Potem (po 5-6 tygodniach od zakażenia) masa ta zmienia się w ciemnobrązowy strupek, ściśle przylegający do dna komórki. Po dodaniu wody zamienia się on ponownie w ciągliwą masę.

Drogi rozprzestrzenienia się choroby – za pomocą sprzętu pszczelarskiego, plastrów, karmienia miodem skażonym, rabunki (rodziny chore słabiej się bronią), błędzenie pszczół.

Zwalczanie i zapobieganie – zgnilec amerykański należy do chorób zakaźnych zwierząt, które podlegają obowiązkowi zgłaszania i zwalczania, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych (Dz. U. 2014 r. poz. 1539 z późn. zm.) (rozdział 8 załącznik nr 2 poz. 22).

Zwalczanie i zapobieganie – metoda radykalna (niszczenie chorych rodzin), dwukrotne przesiedlanie, dezynfekcja uli i sprzętu.

Choroba wywołana przez zgnilec amerykański **nie jest groźna dla ludzi**.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wieluniu
dr n.wet. Grzegorz Łuczak